

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Savoboda József könyv- és papírkereskedése,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény,
valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 2.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
CÉGVEVŐ.

TÁRSZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTES GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor.
Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolozóbban számítottak.
Készítők nem adnak vissza.

Nem harcot, keresztény kultúrát akarunk!

Szeptember 26-án Csikszeredában alakuló gyűlést tart a Katolikus Népszövetség, Magyarország leghatalmasabb szervezete kibontja zászlaját.

Keresztény lelkeim tovább gerjedelmével üdvözölöm a Hargita gerincén belül ezt a fontos mozgalmat, mely születésekor is Iherikulus gyanánt lép ki a bölcsőjéből. Ugy érzeni, hogy áruást követnek el hitem és hazám ellen, ha e nemzetmentő keresztény katolikus táborhoz nem csatlakozom. Néma eb „canis mutus” volna becseltem nevem, ha nem szólánék most, amidőn szinte nyomja szívemet, amidőn remegek a gondolattól, hogy e mozgalom lángsugarai mellett is lesznek hithűdegek, találhatunk elfogultak s tovább fognak aludni a nemtörődömség heretikalikusai, kik lelki szárnyaikat e tavaszi feltámadást hirdető pirkadatok sem lesznek képesek kibontani. A szűkkebliség és maradiság korlátai közé huzódott népünket és a társadalom vergődéseit távolról szemlélő, idegen közszellem állat korruptált értelmiségünket midőn szemlélem, aggodalom homálya fedi el izzó lelkemet, hogy nem tudjuk megérteni, megszívlelni, megvalósítani a Népszövetséget és akkor el van veszte népünk, el hazafias és keresztény jellegében, el hitében és erkölcsében, el családjában és gazdaságában, meghal a fojtogatott keresztény kultúra.

Lángba borul az ember agyveleje, elszorul a szíve, ha végig futnak gondolatok népünk erkölcsi fogyatkozásain és félszégein, a saját magunk, hazánk és egyházunk bajain.

Mennyi hitelenség és elfásultság, mennyi csúlis és ámitás, mennyi becsületlenség és törvénytörés, mennyi gyilkosság és öngyilkosság, mennyi tobzódás és

káromlás, mennyi nagyítás és csalárd bukkás, mily megfélekedés Istenről és minden törvényeiről!

Önistenítés a tudományban, felületesség a munkában, szentség helyett érdekszövetség a családban, pusztító métey az iskolában, doglegetes élet a korsomákban, szemérmelen rágalom a sajtóban, melyet isteni hivatásról lealacsonyított a pénz-hajhászat és érdek.

Hájjog van értelmiségünk szeméin, valami nyomasztó teher az elméjén, sebek a nép szívében, sebek a társadalomban, sebek a vezető kezekben, sebek a forumon, sebek a kapituliumon, melyeket egyedül a keresztény hitélet, a katolikusok ébredése, összetartása s ragaszkodó munkája tud begyógyítani.

Előttünk állanak leiketlen pártszövetségi és nemzetiségi harcok, melyek a nemzet létalapját, a keresztény Magyarország gerincét támadják. Elvonulnak lelki szemek előtt az egész vonalon korruptált erkölcsök, melyeket a tört liberális kormányok és szabadkőműves társulatok évtizedeken át terjesztettek, mert ez képezte erősségüket és létalapjukat. Feltűnnek a forradalommal fenyegető szociális elégedetlenség hullámai, melyeket a komopolita zsidók szítanak. De felcsillognak a könyek is, melyeket a gazdasági viszonyok rohamos változásában a középosztály ezrei hullatnak. Felemelkednek a vándorbotok kifelé szelő testvéreink kezében, kiknek ez a haza kenyeret adni már nem tud. Csillogtatok könyek, tán megindulnak katolikus testvéreitek! Emelkedjétek vándorbotok és sujsatok, tán megrettennek és félbreddnek, munkához látnak az alvó, télen keresztények!

Vonuljatok a gyári munkások katolikus keresztény ezrei, s ti tiszteltemelő köztisztviselők, van-e lelkelekről gondos-

kodva, van-e pihenő napotok, van-e számotokra Urnap?

A Katolikus Népszövetség szellemi és anyagi érdekeitek fejlesztésére és védelmére, a sebek orvoslására utnak indult az evangélium nyomán, a népek és munkások imádozt Istennek, Krisztusnak szeretetére és törvényeire támaszkodva, jogot, osztóigazságot, kenyeret és békét keres számotokra, s nem hiszem, hogy nem csatlakoztok ti. Lehetetlen, hogy, aki szeret titeket, akiben egy parányi tiszta vér és önzetlen vonzalom van hite és hazája iránt, ne csatlakozzék e mozgalomhoz. Lehetetlen, hogy a katolikus társadalmat és keresztény kultúrát a katolikusok ne támogassák.

Mert szó van arról, hogy a hazafiatalan és teljesen vallástalan, sőt erkölcsellenes törekvésekkel, a megmetyelezett közszellemmel szemben a Népszövetség révén belevigyük a társadalom minden rétegébe a vallást, a hit megnemesítő kovászát, a hazaszeretet alkotó szellemét, belevigyük azt a zománcot, mely nélkül csak érdekharc, nyomorult állati küzdelem az egész élet. Belevigyük azt, hogy a nép levelkezze botrányos tivornyáit, gazdaságilag fejlődjék és a közjóért, őseinek nagy alkotásaiért áldozni tudjon. Belevigyük azt, hogy a kereskedelem és ipar terén saját testvéreinket támogassuk. Belevigyük azt, hogy a közpályákon a becsületes keresztény magyar nemzedék haladjon előre és ne a szélhámos, ne a szemfényvesztő államgyár. Belevigyük azt, hogy hitünk szentélyébe szentségtelen kezek ne avatkozzanak se szóval, se írásban. Belevigyük azt, hogy a kereszténynek és magyarnak nem keresztény és nem magyar, nemeselek a nemtelen erkölcsöt és törvényt ne szabjon.

S mik vagyunk mi, akik akarunk?

Szegény és gazdag, zsellér és ur, kalapács- és tollforgató, férfi és nő, nép, 10 millió katolikus nép vagyunk. Az ország ügyeinek intézésekor latba kellene hulljon szavunknak, elveinknek és akaratunknak, mert szám vagyunk. Hordozzuk az országot, a fenséges állam terheinek oroszánrészt, s az erőszakot is alig juttat nekünk, sőt felekezetlennek, sőt *vallástalanunk* vallja magát, elveiben, szavaiban és cselekedeteiben s intézményeiben.

Sajnos. „Fuius Troes, fuit llyon!” Multunk van, jelenünk nincs! Mellőznek, jogainkat és legszentebb intézményeinkben, melyeket részint egyházunk isteni alapítójától, részint az őskor ihletett buzgóságából örököltünk, megcsorbítanak, gunyolnak, a törvényhozásban meg sem hallgatnak. Igen! *Mert télenek, mert „massa pigra et indigesta” formátlan és lelketlen tömeg voltunk.* Nem ismerjük önmagunkat, nem becsültük, lealacsonyítottuk jellemünket azzal, hogy nem ragaszkodtunk hitünkhez, intézményeinkhez, egyházunkhoz. Nem volt öntudatunk!

De elérkezett a cselekvés ideje és nem gondolhatom másképp, minthogy a népnek, a keresztény magyar népnek, melynek mindannyian gyermekei vagyunk, jóakarói, pártfogói, védői, apostolai, s ha kell vértanúi is leszünk.

Katolikusok! Ha arcpirító, lesújtó és mélyen megrázó események fognak következni reátok, hitelvetekre és társadalmatokra, ha üldözést fogtok szenvedni jusson eszetekbe, hogy ezt a keresztény katolikusok lágymelegsége, téllensége és a szabadkőművesekkel való titkos kacérkodása okozta.

Elő a nyílvanosságra! Elő a színvalásra! Elő a fontos konfesszióra! Elő az apostolkodásra a magunk, hitünk, népünk és hazánk érdekében! — i—s dr.

„CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az én éjem.

Tétován nézem, mire várok
Ime itt van már az éj,
Ime eljött a régi átok,
Eljött ismét a szenvedély.

Mennem kell: sírom bele az éjbe
Ott vig, tivornyas a világ,
Ott lány, ott csók, ott bor, ott dal,
Ott várnak már cimborák.

S összeszedem ványadt erőmet
És sasszárnyakon visz a vágy,
Szárak lelkem és roskadt csontom
Szomjuhozza a sugarát.

Fölhajtani a borkupákat
Szívni a myrrhás illatot,
Megcsókolni egy puha vállat,
Ha zsonganak a nászadalok.

S ha eljön a reggel s gyűrűs szemmel
Fáradtan utnak indulok
Fölharsannak a lelkem mélyén
Keserves, kínos indulók.

Átkos zene harsog fülemben,
S kinez folyton egy néma vád,
Azért ha eljön újra az este,
Ujra, újra elvisz a vágy.

Egy csók.

I.

Tegnap még tehetetlen mérgében irigyen dudorászta körül a hervasztó őszi szél az ablaktáblákat, amelyek mögött egész tavaszi pompában nyilottak a virágbokrok. Most pedig hangos kárörömmel ujjong, amint a viruló szép virágfejek egymásután hullanak alá.

Margit asszony olóval kövér kis kezében, kiméltelen pusztítást végzett, dédelgetett virágos házában és a büszke székfű, a halvány tubarózsaszálak egymásután kerültek az élettelelen hideg drótra.

A szép asszony, míg koszoruba fonta kedvelt virágait, csöndesen elmerengett valami régi, nagyon távoli emléken. Ijedten rezzent össze, mikor férje szokott lármás gyorsaságával benyitott az ajtón.

Az éles dról felkarcolta a finom hófehér bőrt és sötétlő érben buggyant elő a forró piros vér. A férfi egy megkopaszodott üzlet-cimbertől kitelhető gyöngésséggel igyekezett azon, hogy kendőjével ellátsa a vérzést. Szeliden korholta az asszonyt!

— Látja, kedvesem, a szobaleány több szakértelemmel fonta volna meg azt a koszorút és annak a szegény porladó, rimelő poétának pedig már nem sok vigasztalást nyújt, hogy maga vérhullásával öntözte a sírjára kerülő virágokat.

— Inkább jóindulattal, mint gunnyal beszélt, de az asszony gyönyörű, szép fehér arca mégis lángbaborult.

— Sohase restelje, hogy rajtaértem, — folytatta a jó ember, — csak nem leszek féltékeny egy csöndes halottra, aki míg élt, szerelmes verseket írogatott egy szép szőke leánynak, aki most már az én feleségem. Ő pedig meghalt, talán jobban is járt így, mert semmiképpen sem volt életrevaló. Vigyen virágot sírjára, meg is könnyezheti, ha úgy tetszik, de kérem, hogy az estét nekem áldozza, mert magával szeretnék ma premiére menni...

Szólt és lehajolt felesége homlokára, hogy gyöngéd csókkal bizonyítsa, hogy kissé maga is meg van hatva, már amennyire ilyen érzést a Brunner és Társa cég főnöke magának megengedhet.

II.

A temető elhagyott, kélszeresen szomoruzugába vezette az elegáns, szép asszonyt egy sírőrző gyerek. Besüppedt, jellelen hangok között kanyargott oda a sárgalevelekkel borított

ut és az avar éles zörgésében szeliden vegyült el a szoknya selymének csöndes zizegése. Mikor a keresett sírra rámutatott a gyerek, Margit asszony ijedten tekintett oda.

A gondosan fölhantolt sírra egy gyászruhás nő borult, vékony, sovány teste néha görcsösen vonaglott, elárulta a lélek viharzó, nagy keservét.

Valami rokonféle lesz, gondolta magában a szép asszony. Ugyan sohase hallotta, hogy a költőnek maradt volna élő atyafisága. Percnyi habozás után a sír felé közeledett, hogy koszoruját letegye az egyszerű keresztfára, amelyen már másik is díszlett. A zajra fölrezzent a gyászruhás hölgy, sápadt, keskeny arcából két könybeborított fekete szem nézett Margit asszonyra, észrevehető megdöbbenéssel.

— Ő az, csakugyan ő az, — mormolta magában a leány, mialatt fürkésző tekintete az arc minden apró vonásán végigszaladt. Margit ez alatt rövid imát mondott és prémből kirázva a belekapaszkodó száraz leveleket, indulni akart. Ekkor fölemelkedett a másik hölgy. Maga volt a szenvedés ez a törékeny, bánatos alak. Hangja is színtelen, tompa volt.

— Bocsáson meg asszonyom, hogy megszólítani bátorkodom, de ez a hely, ahol most állunk, megszüntet minden társadalmi különbséget. Az én jó szellemem vezette kegyedet most e sírhoz, hogy egy szegény nagy beteg lélek őszinte valamással könnyíthessen a gyötrelmein. Ily valomással tartozom kegyednek, asszonyom, mert egyszer régen, egy kárhazatos üdvös éjszakán elraboltam egy édes drága valamit, egy üdvözítő hosszú csókot, amely tudom, — és jól tudom akkor is — kegyednek volt szánva. Ne szóljon kérem közbe. Hallgasson meg, rövid a mondanivalóm:

— Egyszerű kis árva leány voltam. Egy

őreg nagynénem tartott a háznál, amelynek terheit varással igyekeztem könnyíteni. A pihenő vasárnapok a könyvek és az ábrándoké voltak. A természetem értelmes, tulságosan hajlandó a romantikára s boldogja minden regénynek vagy költeménynek, amely szerelemről, csalódásról, vagy lemondásról énekel.

Egyszer egy verskötet kaptam kölcsön, ismeretlen név állott a címlapon, de maga a könyv több gyönyörűséget nyújtott minden halhatatlan költő remekénél.

Az igaz tiszta szerelemnek lángoló himnuszai váltakoztak abban, a reménytelenség kétségbeesett sötét énekeivel. Elképzéltem magamnak a poétát az ő nagy szívével, becsületes lelkével, kikristályodott jellemével, beleszerettem, asszonyom, örültem beleszerettem, anélkül, hogy valaha láttam volna.

Lázasan érdeklődtem utána, már amennyire a lányos szemérem megengedte. És mikor egy lap arcképét kiadta, a kivágott ujságlap odakerült kis házi oltáromra. Napokon, éjjeleken át elnéztem arcát, de azért nem tudtam megmondani, hogy szép volt, vagy közönséges, mindennapi. Óh, én csak a szenvedélyek izzó tűzében vergődő lelke lángját láttam szememben lobogni s kétségbeesett irigységgel gondoltam arra a boldog teremtesre, aki a poéta lelkében ezt a hatalmas tüzet gyújtotta.

Nemsokára megtudtam azt is, hogy ki az én diadalmas vetélytársam. Valami estélyifélen verseket olvasott fel a poétám. De nem a kezei közt reszkető papírlapról, hanem egy páholyban ülő aranyhajú, szőke leánynak gyönyörű szép, égszínű szeméből olvasta dalait, melyek annyira lázba hozták a közönséget. Rettenetes vad féltékenység fogott el. Ettől kezdve már nemcsak a poéta, de a glóriás szép leány is érdekelt, aki mint sejtethi, ön volt, asszonyom

A kisbirtokosság szervezkedése.

Élénk figyelemmel kísérve minden társadalmi osztály szervezkedését, már évek óta felkelhettem figyelmükre, hogy Magyarországon minden réteg, minden társadalmi osztály egyesületekbe, szervezetekbe tömörül. Csak a földet művelő gazdaosztály elégedett meg azzal, hogy az ő falusi kis kaszinóiban, olvasókörökben keresett csupán érdekvédelmet, amelyek révén azonban országos szempontból egyáltalában nem érvényesült.

Különös jelenség ez, amikor azt látjuk, hogy a gazdasági társadalom köréből a nagybirtokosság is hatalmas egyesületbe tömörült s úgy tűnik fel a dolog, mintha széles ez országban mindenki a kisbirtokos termelő ellen szövetkezett volna, mert a különféle szervezkedési mozgalmak mind ezen osztályra hatottak vissza úgy annyira, hogy ma már az utolsó perc elközelgett arra, hogy a termelő kisbirtokos osztály is tömörüljön, érdekeinek megoltalmazására.

Erősen érczi ez az osztály, amely ki van téve nemcsak az emberi önzés minden nyilvánulásainak, de a tisztességtelen tulkapásoknak, sőt a sors szeszélyeinek is, hogy elhagyottan szervezetenél állott. Mintha elkeseredésében már-már önmagával szem törődött volna s nem bánta volna pusztulását sem.

A nagytermelőt, az igazi latifundiumos és holtkézi nagybirtokost mindenféle régi szolgáltatások ellenértékéért törvényhozói és királyi jogokban rejlt kiváltságok védik és védelmezik, a középbirtokos pedig ilyenekkel nem lévén körülbástyázva pusztul. Így a kisbirtokos osztály is, mely pedig az államfenntartó gépezetben a legfontosabb szerkezet. Ez az osztály csak kegyadományokkal és ígérettel kénytelen beérni oly téren is, ahol tulajdonképpen jogai vannak.

Immár lehetetlen tehát szó nélkül tűrni azokat a vidékiünk is felhangzó feljajdulásokat s itt az idő, hogy a kisbirtokos osztály is megmozduljon igazai megvédelmezésére.

Okát kutatva elhagyatottságának elsősorban is az a politika tűnik szemünkbe, amelyet a megboldogult Tisza kormány s azóta is a kormányok folytattak, hogy mindenre kihasználja a „parasztot”, de sehol meg nem engedni azt, hogy érvényesülhessen is.

Ez volt a jelszó úgy a községi, mint a vármegyei és a parlamenti életben is.

Gazdag család egyetlen gyermeke volt. Szép, ragyogó jövőt szánt neki a szülői szeretet és már ki is volt szemelve, akinck oldalán azt feltalálja. Ez a valaki azonban nem a szerelmes poéta volt. Titkos, gonosz örömet éreztem szivem mélyén, hogy ő is úgy szenved egy másikért, mint én ő érte s vigyázó gondossággal kísértem lépkeit, különösen, ha az ideál lakása felé közeledett.

Így kísértem árnyékát azon a zimankos téli estén is, amikor az én ajkaim fogták föl a kegyednek szánt lázas csókot.

Kis könnyű kabátban járkált a szegény fiú az ablakor alatt. A hóhéhr függönyökre vetődő árnyak gyilkos bizonyossággal mesélték, hogy odafönn javában mulatnak a főváros legszebb leányának eljegyzésén. Később járt az idő, csipős, havas szél söpörte az utcát és babonázottan én sem tudtam megvárni a fényes ablakoktól. Észre sem vettem, midőn egy reszkető kar fonódott az enyémben. De majd összeestem, midőn őt láttam az oldalomon.

— Jer cicám egy csésze teára, mert mindkettőnkől kifogy a lélek — szólat meg csöndes, fáradt hangon. — Belőlem már igazán ki is fogyott. És önkénytelenül követtem föl a kis, elhagyott legénylakába. Most tudom csak, hogy valami rossz leánynak nézett és azért vitt magával, talán szánalomból, talán mert félt a magánytól. Még be se tettem az ajtót, a szegény gyerek leborult az ágyra.

Effejtette, hogy valaki, egy idegen van még a szobában, csak sirt, zokogott, fuldokolóan, keservesen. Majd szerelmes, izzó vallomások vegyesen gyöngéd, enyelgő igékkel, azután pedig szenvedélyes, kényszerítő eskük követték egymást lázas ajkán. Odaültem az ágya szélére, törülgettem gyöngyöző homlokát. Órákig tartott ez a deliriosus roham. És a fölkorba-

A községi bíró csak a fősolgabíró kegyeltje lehetett, a vármegyei közigazgatási tagságokat a közigazgatás feje adományozta a megbízható kegyenceknek, nem is beszélve arról, hogy az országgyűlési képviselőket a multban szintén csak a főispánok kreáltak.

Ezért nem csoda, hogy úgy a községek, mint a vármegyék és a törvényhozás határozatai olyanok lehettek, amelyek mind egy-egy törődés voltak a magyar kisbirtokosság léteérékei ellen.

De ime mintha már túl volnánk ezen a nehéz időn, mintha virradást látnék. A Kárpátoktól az Adriáig, a Balatontól az erdélyi havasokig egy mozgalmat észlelek, amely a kisbirtokosság öntudatra ébredését jelenti s amelynek célja önsorsa intézését kezébe venni.

Szükség van erre a szervezkedésre és azt senki le nem kicsinyelheti. Ellene nem fog használni semmiféle aknamunka, mert e mozgalom természetesen s a lelkekből fakadó mozgalom, amelyet rég óta szíven visel a magyar föld népe Megpróbálták ezt régebben is kihasználni némelyek hibás alapokra fektetve a kisbirtokosság szervezkedését, természetesen céltalanul, mert a magyar kisbirtokos osztályt ma már félrevezetni nem lehet.

Az a védelmi harc azonban, amely ma a kisbirtokosság érdekei és igazaiért folyik s amelyből amíg erőm engedi, én is ki akarom venni a vezető részt, anna diadallal kell végződnie: mert, egyes-egyedül célja boldoggá és erőssé tenni a kisbirtokos osztályt. Hogy ezt maig nem sikerült kivívniuk azoknak, akik a „kisgazdák” boldogításáért küzdenek, természetesen látom, mert érdekeik homlok-egyenest ellenkeznek a kisgazdák érdekeivel. Szükség van tehát arra, hogy a hazafias kisbirtokosság külön gazdasági társadalmi szervezetekbe tömörüljön, olyanokba, ahol minden érdek az ő érdekeit fedi. Szükség van oly emberekre, akik lényeg ott élnek a kisbirtokosság körében, a falusi portáiban, ezer baját és akik szeretik a földet, hogy vezessék, utmutatásul szolgáljanak a kisbirtokosságnak.

Ily vezetők köré és szervezetekbe tömörülve, lehetővé lesz téve az, hogy a magyar kisbirtokosság is szóhoz jusson, a községi életben, a vármegyei közigazgatásban s tehetséges, független vezetők révén a parlamentben is, ahol őket a hely erejükkel, számukkal fogva méltán meg-

csolt szenvedélyeknek e rettenetes viharával szemben, tehetetlenül állottam.

Lázás víziói egymást érték. Nem is mondom el most azokat apróra. Elég az, hogy kezem az ő forró kezébe került. Leírhatatlan az a csodás változás, amelyet a női kéz érintése idézett elő. A lázas beteg arca átszellemült, az ajkak szakadozott beszédei elnémultak és hirtelen átfogott karjával, ajkait szenvedélyes erőszakkal szorította az enyémhez. Hosszu, végtelen hosszú volt ez az egyetlen csók és mégis olyan nagyon rövid. Egy életrevaló boldogságot nyújtott az én szerelmes szivemnek, pedig tudtam, éreztem, hogy nem nekem volt szánya. A csók után a szegény fiú megkönynebbülten hanyatlott párnáira. Elszenderedett. Kívülről inár szürkült a téli nap. Tolvajként suhantam ki a házból.

A többi, a kórházat, a lassu sorvadást, a fényes temetést és a nagyhangu nekrológokat már jó tudja, asszonyom. A lapok diszkrét, a fétre nem érhetőséggel céloztak a szerencsétlen költő tragikus szerelmére és kegyed egyszerre divatba jött. Engem pedig a néni kivert a házból azért a kínos, boldogságos gyönyörű éjszakáért...

Margit asszony apró csipkekendője tele lett könnyel. Valami rettenetes nagy őrességet érzett a szívében. Ami nem lesz többé soha, de soha betöltve. Érezte, hogy valami kárpótlással tartozik ennek a szegény, elhagyott nőnek. Nehezen, de végre megtalálta a szót:

— Azt mondtam, hogy adósom egy csókkal, melyet valamikor, egy lázas éjszakán helyettem elfogadott. Hát jól van, adja vissza!

... És a selymes, büszke szép uriaszony a temető halotti csónkjában sirva csokolódzott össze a fakó, száraz kis vartónóval.

illeti. Ezekben mutattam reá a magyar kisbirtokosság szervezkedésének szükségességére. Saját jövője érdekében én magam, vér az ő vértől rá kellett mutatnom erre, mert a nagy gazdasági harc közepette szükségét látom annak, hogy csak ez az út az, amely az őket megillető boldogulásukhoz vezet.

Szervezkedjünk tehát, csoportosuljunk a becsületes szándéku vezetők köré, hogy az odahaza kis köreinkben elhangzó sőhajok egy nagy központban egyesítve küzdhessünk és eredménnyel igazainkért.

Népszövetségi értekezlet Csiksomlyón.

A Csikszereében folyó hó 26-án tartandó népszövetségi alakuló gyűlés előkészítése végett Bálint Lajosnak, Felcsik ágilis főesperesének meghívására Csiksomlyón folyó hó 16-án összehívó lakásán értekezlet volt, amelyen a következők vettek részt: Fejér Antal dr, Csiky József dr, Szigeti Gyula, Ujfalusi Jénő dr, Márton László, Csizsér Imre, Gaál Endre dr, Köszeghy László, Élthes Gyula dr, id. Dávid Ignác, Hollanda János, Ambrus Ferenc és Szilávik Ferenc.

Bálint Lajos az egybegyűlteket üdvözölve a következő nagyszabású beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

Mélyen tisztelt Uram!

Öszinte szívvel üdvözölöm az urakat s köszönöm, hogy szerény meghívásomra szerencsétlenül. Mi, kik újságot olvasunk, a napi eseményeket vizsgáljuk, csalhatatlanul meggyőződhetünk arról, hogy egy csöndesen lapangó forradalom van készülődésben, mely forradalom a történelem egy nagy szakaszának huzza meg a halálráváltót. Mert nemcsak az e mulással küzdő emberek fölött kondul meg a halál harangja, nemcsak az élet küzdelmeiben elfáradt testekre borul a sir éjjele, hanem korszakokat, irányokat, törekvéseket, politikai és gazdasági tényezőket is elsöpör a vihar.

Uj emberek új eszmékért törnek lándzsát, új viszonyok, új irányok diadalraért folyik a verekedés.

Az új irányok, osztályok képviselői egész erejüket, szellemi- és pénztökeiket harcra viszik, hogy biztosítsák maguknak a győzelmet.

Mi katolikusok is részt akarunk venni a ránk köszöntő új korszak munkájában, és nem akarjuk az ötdik kerék szerepét játszani. Nem akarunk lépcsőül szolgálni senkinek. Nem akarjuk, hogy a szereplés teréről leszorítsanak, a lelkicsinylésnek, a gunynak ostorával végig verjenek.

A jövőért, a jövőben való uralomért meg kell küzdenünk szabadkőművesekkel, szociáldemokratákkal, szabadgondolkozókkal, anarchistákkal és más irányzatok képviselőivel, kik mindnyáján a lelkek fölötti uralomért, Magyarország bírásaért küzdenek. Amelyik fél jobban van szervezve, amelyiknek fegyvermeltebb, tanultabb a hadserege, jobbak fegyverei, az lesz a győztes. A másiknak pusztulni kell!

Akarunk-e vesztesek lenni? Nem. Akarunk-e pusztulni? Nem. Élni akarunk és kivenni részüket mindenből, amit az élet nyújt!

Am akkor vessünk számot magunkkal és ellenségünkkel.

A mai korban, de még inkább a jövőben a pártok erőit a pénz, a sajtó, a szervezet, együttelti erelekövés képezi. — Amelyik párton ezek megvannak, azé a jövő, azé a hatalom. És mi hogy állunk? Pénzünk nincs, sajtónk gyenge, szervezetlenek vagyunk, egyöntetlenség cselekedni nem tudunk.

Mi következik ebből? Az, hogy készen vagyunk nem a harcra, hanem a vereségre.

Miért jutottunk ennyire? Azért, mert nem törődünk egymással, nem törődünk ügyeinkkel. Intő példa ránk Budapest, az ország fővárosa. Kormányzása merőben a szociáldemokratákra jutott, mert 500 ezer katolikus tétlenül nézte, hogy miként foglalják el ellenfelei a közgyűlési termet, a városházat.

Mit várunk még? Budapest utcáin már harcokat is látunk a forradalmi szociáldemokrata tömeg s ördöklő fegyvereket szorongat kezei között s lesi az alkalmat, hogy életünkre, vagyónunkra törjön s elpusztítsa a mai jogrendet s társadalmat, melyben mi és szeretteink élünk.

Ne várjunk tovább! Ne sirjunk, mikor csatázni kellene!

Archimedes, a görög bölcs egy pontot kért a földön kívül s fölfogadta, hogy akkor kimoszítja a földet sarkából. Nekünk is van egy

pontunk, ahol megvethetjük lábainkat s visszahódíthatunk mindent, amit elvesztettünk. Ez a pont a mi *többségünk*, mely akkor fog súlylyal birni, ha szervezkedünk. Legyünk egyek! Sorakozzunk táborba!

Tíz ember egyesülve megrettetget százat — ha szét vannak szalasztva. Szervezkedjünk és szervezetünk legyen a Kath. Népszövetség, mely az összes magyarországi katolikusok testvéri egyesítésére, a gazdasági és közéletben való oktatására, védelmére alakult s 1908. január 26-án mutatkozott be a világnak s fujta meg riadóját. Az első riadó fölébresztette a katolikusokat országsszerte, úgy hogy ma már 212 ezren vagyunk egy táborban s az ország leghatalmasabb szervezetét képezzük.

Mélyen tisztelt Uram! Önök mindnyájan Csikszereében városának intelligens polgárai s engedjék meg, mint ilyeneknek bizalmasan egyetmást elmondhassak.

Tapasztalati tény, hogy katolikus mozgalmakban s nevezetesen a népszövetségi mozgalomban is fehér holló számba megy egy-egy civil intelligens ember. Ügyvéd, vagy hivatalnok, aki a szervezkedő katolicizmus soraiban állott, mindig kiváló tiszteletnek örvendett, mert sokatallan volt a népek ugymint a szervezőknek közöttünk csatasorban látni. Pedig a kath. mozgalmak sem elveiket, sem céljaikat illetőleg ne érthetett volna azokkal egyet. Azok az okok, melyek önvédelemre, faj- és nemzetlerősítő harcra sarkalták a tömegeket az intelligens elemre is úgy léteznek s ránk is mindnyájunkra hasonló kötelezettségeket rónak, csak hogy nagyobb fokban. Kulturális-, nemzeti- és önérdék parancsolják, hogy szakítva eddigi kocsányos lágyágunkkal és reszkető aggodalmaskodással, kemény derékkal s elszánt akarattal táborba álljunk, ha nem akarunk a mostani inferioritásból proletáriatusba süllyedni s nem akarjuk látni nemzetgyilkoló munkájukat azoknak, kik a kath. intelligenciát először elámitották, azután félreszorították s most agyon-tiporással fenyegetik.

Intelligenciánk amikor a modern eszmearamlatok felhevítették az atmoszférát, kétféle eljárást követelt. Egyik része átengedte magát a hullámárnak. A másik része látván, hogy az új áradat iszapja csak piszkolni tud, de termékenyíteni nem, hermetice elzárta magát a fal közé és lesz belőle penész-virág, sápadt erőtlen tagja a társadalomnak s képtelen arra, hogy zivataros világban ember legyen a talpán.

Az önvédelmi harcra tehát éppen úgy kényszerítve van az intelligencia, mint a mindennapi kenyérrért tusakodó nép. A modern idők szellem-áramlatait nem nézhetjük tétlenül mi sem, kik Csikmegyének intelligenciáját képezzük. Táboron kívül nem sokáig maradhatunk. Választanunk kell! Ha nem választunk, két tábor malomkövei közé kerülünk!

A magyar s nevezetesen a csiki intelligenciát történelmi multja, nemzeti hivatala, saját léteéréke tájékoztatni fogja abban, hogy vajjon a nemzet felzárkóztató irányzatok árjába hordja-e a vizet, vagy pedig egy erős keresztény Magyarországiért dolgozzék a Népszövetséggel, melynek megalakítása, szervezése céljából vagyok szerencsés az urakat Szentpéter-egyházmegye tanácsstermében üdvözölni.

Ertekezletünket az Ur szent nevében megnyitom.

Ezután felkérte a megjelenteket, hogy a tanácskozás folytatása céljából alakuljanak bizottsággá s a tanácskozás vezetésére válasszanak elnököt, viszont a határozatok írásba foglalására jegyzőt. Az értekezlet elnökéül egyhangulag Fejér Antal dr ügyvédet, lapunk felelős szerkesztőjét választotta meg, jegyzőjéül pedig Gaál Endre drt.

Elnök az értekezlet megnyitván kijelenti, hogy ismerve összehívó főesperes célját, szívesen jöttek össze s köszöni, hogy alkalmat adott, hogy ily fontos mozgalomban résztvehessenek. Hangoztatja, hogy ha összetartanak, senki sem állhat nekik ellent. Kéri megjelenteket, hogy szívvel-lélekkel munkálkodjanak közre, hogy ezen megkezdett működésük sikerre vezessen.

Az elnöki beszéd elhangzása után megindult eszmecserében a megjelentek majdnem valamennyien résztvettek s az értekezlet egy szűkebb körű rendező bizottságot alakít, amely a 26-án tartandó alakuló gyűlés megtartására és sikerének biztosítására minden lehetőt elkövet.

Katholikus Népszövetség.

III.

Senki sem tagadhatja, aki csak elfogulatlanul gondolkodik, hogy a Katholikus Népszövetség célja teljesen önzetlen s nem egyesek, hanem a köz érdekeit akarja szolgálni. Vannak azonban sokan, még a katolikusok közt is, akik mihielyt valamely katolikus intézmény létesül, azt mindjárt gyanus szemmel nézik s nehezen, sokszor sehogysem lehet velük elhitetni, hogy ennek vagy annak a kath. intézménynek, egyesületnek ez vagy az a nyíltan bevallott célja, hanem holmi elburkolt, elültölt célok után kutatnak. S ha ez nem sikerül nekik, még sem hisznek annak, amit maguk látnak és tapasztalnak, hanem vakon követik azokat, akik minden piszkot rádobnak a kath. intézményekre, már csak azért is, mert katolikus intézmények. Az ilyen katolikusokról azonban jobb nem beszélni.

Nem hiszem azonban, hogy megyénkben is akadna ily gondolkozásu katolikus ember. Hisz ezzel egyenesen cáfolna a mult összes történelmi tényeire. Nem mondom ezzel, hogy vakon kell rohannia valamely katolikus intézmény karjaiba, de ha egyszer meggyőződött arról, hogy az céljában nemes, a katolicizmus közös érdekeinek védelmére alakult, akkor ha méltó akar maradni ősei hitéhez, ha követni akarja őseit közmondásossá vált hiűségében, akkor minden erejével csatlakoznia kell a kibontott zászló alá.

Az a téves felfogás sem állhat meg ma már, hogy majdnem egész Csikmegye katolikus lévén semmi szövetségre sincs szükség, mivel érdekeinket egyenkint is megvédhetjük. Amily tetszetős és kényelmes ezen felhozott indok, ép oly tarthatatlan. Szűzért, nem egyöntetűen működő erő nem állhatnak ellent a támadásnak. Egyeseket könnyű véleményükben megingatni, eltántorítani, míg ha közös erővel törnek közös cél felé, senki sem állhat ellent. S még ha mi magunkban elég erősek is volnánk, akkor is szükséges többi testvérünk segítségére sietni.

Erős a hitem, hogy őseitek példáján fellelkedve szívvel-lélekkel csatlakozni fogtok — megértve a kor hívó szavát — a Katholikus Népszövetség zászlója alá, amely büszkén fog lengeni városunkban e hó 26-án.

Apostolok fognak jöni, hogy hirdessék a népszövetség igéit. Jertek el mindnyájan, hallgassatok meg őket. Nem hamis próféták ők, hanem a katolicizmus igazi bajnokai, kiknek szavára — s ezt erősen hiszitek — kebletekben meg fog mozdulni valami, eretekben felpezsdül a vér és szívvel-lélekkel hangoztatni fogjátok: mindent a katolicizmus érdekeiért. Lobogoztatok fel zászlókat 26-ára, d. e. 9 óraker jelenjetekek meg a vasuti állomáson minél tömegesebben, hogy ezáltal is tanúságot tegyetek arról, hogy igaz katolikusok vagytok s elfogulatlanul hallgatók meg szavukat s meggyőződésből kifolyólag csatlakoztok a Népszövetséghez.

Igy, csak így bizonyíthatjátok be, hogy nem fajult el még a székely vér! Igy, csak így lesztek méltók hiű őseitekhez!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Értesítés.** Az orsz. Kath. Népszövetség Csikszereadában, 1909. évi szeptember hó 26-án a katolikus népszövetséget alakítja meg Csikvármegye területén. Ez alkalommal a megalakuló gyűlésre leérkeznek Rakovszky István házelnök vezetése alatt Szmeccsányi György orsz. képviselő és dr. Halter István orsz. szö. titkár. A megalakuló gyűlés programja a következő lesz: Reggel 9 óraker dr. Ujfalusi Jenő polgármester a város közönsége nevében fogadja a vasuti állomáson a vendégeket. 10 óraker alakuló gyűlés a vármegyeházán, a közgyűlési nagyteremben. Az alakuló gyűlésen megnyitót után beszélni fognak az összes leérkezett vendégek, akik részletesen kifejtik a kath. Népszövetség célját, programját. Az alakuló gyűlés után bankett lesz a Vigadó nagytermében, ahová a hölgyeket is szivesen látja a végrehajtó bizottság.

— **Eszküdték kiorsólasa.** Az 1909. október 18-án kezdődő 3-ik esküdtzéki ülészsakra kiorsóltattak az 1909. szept. 17-én tartott ülésből. Elnök: Gyalokay Sándor. Bírák: Fekete Imre, Báldi Aurél. Ügyész: Jeney László. Ügyvédi kamara képviselője: Dr. Fejér Antal. Rendes esküdték. Zakariás L. Antal. Veress Elek, Vákr Lajos, Trohán József, Tompos János, Szlavik Ferencz, Pototzky József, Paál Gábor igazg., Mayer János, Márton József Lőrincz Vilmos, dr. Kovács Gyárfás, Kovács Antal, Kolombán József, Iványi Antal, ifj. Gál Ferencz, dr. Györgypál Domokos, Dombi Mátyas, Zakariás István, Szebeny Menyhért, Brassay Károly, id. Veress József, Szvoboda Miklós, Pásztori István, Császár Nándor, Zsigmond Antal, Szász István, Michna Rezső, Pototzky Pál, András György. — **Pótesküdték:** Jakab Gyula, Márton Ignác, Bíró József, Dávid Péter, Borbándi János, Smilovszky János, Szakács Balázs, Péter Miklós, Tamás András.

— **Csikmegye árvaháza.** Tulvalévölég Csikmegye egy megyei árvaház létesítése céljából az erdélyi róm. kath. státuátolt megvásárolta a csik-somlyói róm. kath. főgimnázium és tanítóképző épületét. S mivel az új gimnáziumi épület 1910. szeptember haván kézen lesz és az átélvezés megtörténhetik, semmi sem áll utjában annak, hogy jövő évre az árvaház is megnyíljon. Folyó hó 16-án egy bizottság szállt ki Csiksomlyóra, a gimnáziumi épület megvizsgálására, a melynek tagjai: Fejér Sándor alispán, Pap Domokos műszaki tanácsos, Pál Gábor főgimnáziumi igazgató, Balló István dtantellőgyelő s a sepi-szentgyörgyi árvaház igazgatója voltak. A bizottság megvizsgálta az épületet s konstatálta, hogy nagyobb szabásu átálakításra nem lesz szükség. Kisebb arányu átálakításokra szükség lesz ugyan, de azért remélhetőleg már a jövő iskolai évben az új árvaház megkezdheti áálálathozó munkálkodását.

— **Székely papok és tanítók kitüntetésé.** Mióta a székely akció megindult és még azelőtt is, szüntelenül azt hirdettük, hogy a papok, tanítók és jegyzők falun ama faktorok, kik minden üdvö, jó dolgot a nép között megvalósítani tudnak. Darányi miniszter ezt az elvet követi, mikor 26 papot és tanítót kitüntető jutalomban részesített közérdeklő munkásságért. Ezek: Máthé József igazgató-tanító Marosvásárhely, Imre Zsigmond Kibéd, Kiss Lajos Harasztkerék, Bajkó Máté Szentháromság, Ósz Sándor Mezöménés, Kiss Sándor Rigmány, Szász Elek Ujszékely, Száva Mihály Nagygalambfalva, Nagy Ferenc Enlaka, Nagy Károly árvaházi igazgató Kézdivásárhely, Erdős Sándor Sepsibodok, Barta István Csikszépvíz, (200—200 kor.); Nagy János Bonyha, Makai János Vámosgálfa (100—100 kor.); Péter Sándor Városfalva, Urmóssy József Homoródszentpál, Lőrinczy Dénes Bözödujfalu (unitárius papok), Megyaszy Mihály ref. pap Felsőcsernáton, Kozma Agenta g. kath. Mikóujfalu, Barta Ferenc róm. kath. plebánosok Kászonyujfalu és Töke András ref. lelkész Szucsák 200—200 kor. jutalomban részesültek, kivéve Megyaszy Mihályt, aki a jutalmat nem fogadta el. A jutalmazottak között van még Zsongor Gyula jegyző Mezösámodról 200 koronával és Dániel Mihály birtokos Vámosgálfalváról elismerő okmánnyal. A jutalmak mellett különben a miniszter elismerését is nyilváníttotta dr. Koós Mihály kirendeltségi vezető utján.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap folyó hó 18-iki száma közli, hogy Szentpétery Béla nagysinkai végrehajtó, a gyergyószentmiklósi m. kir. járásbíróshoz hasonló minőségben áthelyeztetett.

— **Hazatértek honvédek.** Az erdélyi hadtestek Oláhszentmihály környékén folyó záró gyakorlatai szerdán fejeztettek be. A brassói 24. ezred helyi zászlóalja pénteken este tért haza.

— **A nők választójoga Magyarországon.** Temesvármegye törvényhatósági bizottságának őszi rendes közgyűlése most szerdán volt. A közgyűlésen Szűry Kálmán királyi tanácsos Háromszék vármegyének a képviselő választói jog kiterjesztésére vonatkozó átirata kapcsán lelkes beszédet mondott a nők választói joga mellett; kifejtette, hogy teljesen jogosult az a törekvés, hogy a nőket szintén felruhazzák választói joggal, különösen, ha az önálló élet-pályán működnek.

— **A Csikmegyei községi és körjegyzők rendes évi közgyűlésüket Csikszereadában, a Vármegyeház közgyűlési termében fogják megtartani folyó évi október hó 2-án délelőltől 9 óraker, a következő tárgysorozattal: 1. Elnök**

évi jelentése. 2. Mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Mult évi számadás, jövő évi költségvetés előterjesztése. 4. Társ jegyzői egyletek átiratai. 5. Szolgálati pragnatika, figyelmli szabályzat megalkotása iránti felirat. 6. Segédjegyzői állások szervezése. 7. Kedvezményes vasuti igazolványnak a jegyzők családtagjai és a segédjegyzők részére leendő kiterjesztése. 8. Tagsági díj hátralékok behajtása. 9. Az országos jegyzői egylet alapszabálya s ennek részéről alakítandó napilap részvényeinek jegyzése. 10. Közgyűlésig beérkező indítványok tárgyalása. 11. Országos jegyzői gyűlésre 2 tagnak kiküldése. Várdotfalva, 1909. szeptember 16-án. Ferenczy Béla, egyleti jegyző. Pálffy András, egyleti elnök. Kik tévedésből meghívót nem kaptak, ez uton hívja meg mindazokat az elnökség.

— **Uj székely részvénytársaság.** Háromszék vármegye gazdasági életének fellendítésére Sepsiszentgyörgy és vidékének szeszgyárosai egy szabad raktár és szeszfinomító gyár felállítását vették terbe részvénytársasági alapon 150.000 korona alapítókével. Az aláírási ívet már kibocsátották s bár az aláírási határidő október 1-én jár csak le — a részvénytöket teljességükéig, úgy hogy alapító-két valószínűleg felemelik, hogy a jegyzett részvényeket felvehessék. A részvények névértéke 1000 korona lesz.

— **Ujabb orosz—japán háború.** Japánból nagyon aggasztó hírek érkeznek. Az egész országban nem beszélnek egyébről, mint egy új háborúról. Mindenfelé erősítik a csapatokat. Emellett meglehetősen világos, hogy Japán ki ellen készül. A japán katonai körök nem igen titkolják, hogy Oroszország ellen fogyerkeznek. Azt mondják, hogy a legutolsó háború nem nyert befjezést: Japánnak el kell vágni Oroszországot a tengertől és kell, hogy Oroszország Japánnak hadikaróltást fizessen. Attól tartanak, hogy a háború tavaszal mindenesetre ki fog törni. — A „Nowoje Wremja” szerint a japán hadseregben erősen készülnek a háborúra. A csapatokat mindenütt megerősítik és állítólag nagy mennyiségű lő- és élelmiszer gyűjtének a hadsereg számára. A puszkákat az új hegyes magyu töltényekhez átálakítják és a tüzéséget újraszervezik. A csapatok sűrű gyakorlatokat tartanak és a figyelmet inkább a szárazföldi hadsereg jó kiképzésére fordítják, mint a hajóhadra. Vladivostokban a nagy japán cégek feloszlatták üzleteiket, míg a kiskereskedők, akik veszély esetén egy nap alatt is elhagyhatják a vidéket, az Amur melletti tartományokat árasztják el.

— **Honvéd lövésár.** A marosvásárhelyi m. kir. 9-ik honvéd huszárezred lövésárjének fedezése végett, vármegyénkben 1909. évi október havában fog a pótlóvásár eszközöltetni. És pedig: október 19-én délelőltől fél 9 óraker Csikszentsimonon, a vasuti állomáson. 19-én délután 2 óraker Csikszereadában, a Lóvásár-terén. 20-án délután 2 óraker Gyergyószentmiklóson, a Lóvásár-terén. Pótlóváknak 3/4 évet betöltött és 7 évet meg nem haladott 158 cm.-től 166 cm. magas és jó testalkatu lovak avattalnak fel. 3/4 évesek csak tenyész-lovakból és esetben avattalnak fel, hogyha igen jól kifejlődött testalkattal bírnak. Minden egyes lóról, mely felavattal végett előállítatik, a szabályszerű „lólevél” készen tartandó.

— **Hálfalozások.** Máthé Domokos földbir-tokos élete 63-ik évében folyó hó 18-án Csik-Vacsárcsiban elhunyt.

Csiszer Lajosné szül. Jakab Anna élete 45-ik évében, hosszas szenvedés után Csikszögödön folyó hó 18-án elhunyt. Temetése 20-án ment végre a községi általános részvéte mellett.

— **Kántor-választás.** A csikszereadi róm. kath. kántori állás folyó hó 27-én megejtendő választáson töltetik be. Mint értesülünk ez ideig hal pályázó van. Folyó hó 26-án nyilvános szerepléssel mutatkozna be a pályázók. A pályázók közül már is hallottuk Bánfay László csikmenasági kántort szerepelni folyó hó 19-én a helybeli templomban, kinek iskolázott gyönyörű hangja és művészi orgonajátéka a szívek mélyéig hatolt, s ünnepi hangulatra ragadta a jelenlévő hiveket. Nagyon ohajtandó volna, ha egy agilis, képzett erőt kapnának az egyház és a hivek, mert az igazat megvallva, vezető hiányában sem egyházi, sem világi dalkörünk nincsen, ami elég sajnálatos. Nem akarunk a pályázók közül senkit előre ajánlani, csak a választó hivek érdeklődését hívjuk fel, menjünk el, hallgassuk meg, s válasszuk a legérdemesebbet. — **Katholikus.** (Ismerős kézből kapván e hírt, közöljük a nélkül, hogy a végeredmény előtt Bánfay Lászlónak adnánk elsőbbséget. Szerkesztő).

— **Blériot Budapestén.** A La-Manche csatorna merész átrepülője, a világ összes arnautáinak ünnepe, Blériot Félix, jövő hó közepén Budapestre utazik és ott a Vérmezőn a szegényorsu tudósbetegek emberbaráti alapjának gyarapítására felrepül. Az első hirre szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik és ebben

az érdeklődésben természetesen városunk és vármegyénk intelligens közönsége is részt vesz és bizonyos, hogy október 17-én, amikor a főlzállás napja van, városunkból és megyénk-ből igen sokan lesznek Budapestén. Az ünnepeket francia Párisból egyenesen Budapestre utazik, tartózkodása három napra van tervezve. Budapestén tartózkodása alatt Blériot a Vigadóban felolvasást is fog tartani és ugyancsak kisebb belépti-díj mellett lehet majd meglátni a feltalálónak subtilis aeroplánját, melylyel eredetileg a reimsi repülő versenyeken is részt vett. Fővárosi tudósítónk azt az ígéretet teszi, hogy Blériot budapesti tartózkodásáról hosszabban fog lapunkban beszámolni, amit örömmel adunk hírdő olvasnánk.

— **Házasság.** Csiklusnádi Betegh Sándor e hónap 8-án házasságot kötött Pozsonyi Eckhardt Micivel, özv. Pozsonyi Eckhardt Oszkárné szül. Ábránfalvi Ugron Róza, Ábránfalvi Ugron Ákos főispán és Ugron Gábor országgyűlési képviselő édes testvérenek leányával Földeákon.

— **Tüz Zsögödön.** Folyó hó 19-én vasárnap este 10 óra után kigyuladt özv. Róth Ferencné csúre, amely tele volt őszi takarmánnyal és gabonával. A tüzet elég korán észrevették és a szélcsendben sikerült annak tovább terjedését megakadályozni. Igaz ugyan, hogy a kigyuladt csűr majdnem porrá égett, de nagy szerencse volt a szélcsend, mert közvetlen közelben egy nagy szalma kazal és a szomszédok csúrei voltak. A leégett csűr biztosítva nem volt.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ferencz István gyergyóalfalvi munkást Háromkuton, az „Unio” fűrészgázánál folyó hó 17-én egy levágólt fa döntés közben oly súlyosan találta, hogy nemskára meghalt. A helybeli kir. törvényszék vizsgálóbírája László Géza, valamint Jeney László kir. ügyész és az orvos szakértők dr. Filep Sándor és dr. Veress Sándor orvosok, baj okának megállapítása végett a helyszínré kiszállottak.

— **Kitiltott taneszköz.** Apponyi Albert gróf »A legujabb és legjobb források szerint készített földgömb, magyarította Gönczy Pál, kiadja Schotte Ernő és Társa Berlinben« című taneszközöt fogyatékos és elavult tartalma, silány kivitele és közjogi hibái miatt a hazai összes iskolákból kiiltotta.

— **Hatósági mézszársék.** Várdotfalva községe, tekintettel a huszárzáságra, hogy közönségét olcsó hussal láthassa el, hatósági mézszárséket állít fel, amely folyó évi október 1-én nyílik meg. — Üdvözöljük az életrevaló eszme megvalósítóit!

— **Nagy tűz Kászonyakabfalván.** Folyó hó 12-én Mária nevenapján nagy tűz dühöngött Kászonyakabfalván, amely tíz gazdának a lakóházát, melléképületeit s a bennük felhalmozott gabonát és takarmányt elhamvasztotta. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Remélhetőleg a megye a károsultak segítségére fog sietni és szivesen fognak adakozni a tél küszöbén hajlék nélküli maradtaknak mindazok, akikhez ebbeli kérésükkel fordulni fognak.

— **Érdemjel helyett szallagcsik.** A hadügy-miniszter elrendelte, hogy egy a háborúban, mint a menetelőzetben, még békeben is, célszerűségi szempontból, érdemjelék helyett azok szallagjainak csak egy-egy csikja viselendő.

— **Munkásvédelem.** Fontos rendeletet bocsátott ki a belügyminiszter, tekintettel a cséplőgépeknél és egyéb gépek mellett történő előforduló szerencsétlenségekre, elrendelte, hogy minden gépnél megfelelő mentőszekrénynek kell lennie. Ahol ilyen a hatósági közegek nem találának, a gép tulajdonosát példásan megbüntetik. Jó későn érkezett ez is, amikor a cséplésnek már a végén vagyunk.

— **Ifjusági Lapok.** A középiskolai tanuló ifjuságnak egyedüli folyóirata, mely kívül áll minden felekezeti és párt-érdeken az Ifjusági Lapok. E tartalmas diáklap havonként háromszor jelenik meg. Magas irodalmi színvonalát biztosítja munkatársai, akik az ifjabb hazai irodalom legkiválóbbjai. A szerkesztőség valóban kulturális célt szolgál, amidőn a káros ponyvairódomai és pornografikus művek ellen küzdve ezen szívet-lelket nemeseítő folyóiratot adja a magyar ifjuság kezébe. Minden szülőnek ajánljuk, hogy rendelje meg diákja részére az Ifjusági Lapok-at, amely nemcsak szórakoztat, hanem tanít és nevel is egyszerűen. Előfizetési ára pedig oly csekély, hogy azt fizetni bárkinek is módjában áll: Egész évre 4 kor. 80 fill. Félévre 2 kor. 40 fill. Negyedévre 1 kor. 20 fill. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatala: Budapest, V., Nádor-utca 18.

— **Felkérés.** A Kath. Népszövetség alakuló gyűlését előkészítő bizottság tisztelettel kéri Csikszereai város és környéke kath. érzelmi közönységét, hogy folyó hó 26-án d. e. 9 órakor a vasúti állomáson a népszövetségi alakuló gyűlés megtartására jövő vendégek fogadására minél számszerűbben megjelenni sziveskedjenek, ugyancsak 10 órakor a Vármegyeház nagytermében tartandó alakuló gyűlésre is.

— **Insolvens cég.** Mint Budapesti jelentik, a Gyergyói Erdőipar, Fried és Társaság Gyergyóalfalvi cég bejelentette fizetésképtelenségét.

— **Az idén nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A közös hadügyminiszter rendelete értelmében az idén az ellenőrzési szemlék nem tartatnak meg, — a tartalékos hadkötelezettek legnagyobb örméere.

— **A huszkoronás bankjegyek.** A régi huszkoronás bankjegyekről melyek 1900. évi március hó 31-éről vannak kellezve, forgalomba jött azon hírekkel szemben, hogy azokat fizetés gyanánt nem fogadják el s azok értéküket már elvesztették, — közöljük olvasóinkkal, hogy a pénzügyminiszter 1908. évi 63657. sz. rendelete értelmében ezen bankjegyek 1910. évi szeptember hó 30-ig teljes értékükben fizetés gyanánt elfogadhatók csak e naptól vesztik el érvényüket.

— **A csikszereai róm. kath. hívek figyelmébe.** Miután a Csikszereaiak megüresedtek kántori állásra a legkitünőbb erők és képzettségű egyének pályáztak, felkérem kedves hűveimet, hogy a folyó hó 26-án, vasárnap délután 3 órakor a templomban tartandó kántori próbára minél számosabban sziveskedjenek megjelenni, hogy így meggyőződve minden egyes pályázónak tehetségéről és képességéről, a folyó hó 27-én délután 3 órakor a városi háznál tartandó kántor-választó gyűlésen tiszta felfogást és meggyőződést szerzhessenek maguknak a pályázókról. Csikszereai, 1909. szeptember hó 8-án.

Szigethy Gyula, plebános.

— **A földadókataszter kiigazítása.** A földadókataszter kiigazítására irányuló munkálatoknak ez évre tervezett része már előrehaladt állapotban van. A kiigazításnak ugyanis a törvény értelmében két irányban kell történnie. A folyó évben az egyes földrészeket művelési ágában bekövetkezett állandó jellegű változásoknak megállapítása és osztályba sorozása a feladat, úgy hogy ezek a változások már az 1910. évi földadó kivételnél figyelembe vehetők legyenek. A művelési állandó ágváltozások a községi előjárásokokat jegyzékbe kötelesek foglalni és ezen jegyzékek alapján a kinevezett ideiglenes kataszteri biztosok a változott földrészeket a megfelelő osztályokba sorozzák. Magyarországnak 13024 adóközsége közül ezidőig 9026 községre vonatkozólag terjesztették be a községi előjárásokat ezeket a jegyzékeket és azokra 1.245.475 ágváltozást tüntettek fel. Mithogy azonban a nagyobb határral bíró községek munkálatai az idő rövidsége miatt még nem készülhettek el, előreláthatólag vagy három millió lesz azon földrészek száma, melyek művelési ágváltozás alá kerültek. Ezek közül a kataszteri biztosok művelési ág és minőségi osztály szerint besorozták hozzávetőleg 4000 községre kiterjedő változást. Ennek az óriási munkaanyag-nak a feldolgozása a kataszteri személyzetből kiszemelt 48 megyei előadóra és a pénzügyminiszter által nem rég kinevezett 188 kataszteri biztosra vár. A földadókataszter kiigazításának másik része: az egyes határok, dűlők, vagy földrészeket adóztatásánál mutatkozó nagy aránytalanságok megszüntetése. — Ezen aránytalanságok megszüntetésére nézve a törvényhatóságok községi képviselete vagy husz földadóköteles birtokos július elsejéig volt jogosítva a pénzügyminiszterhez kezdeményezési javaslatot tenni; a kincstári közegek ez év végéig tehetik meg kiigazítási javaslatukat. — Ennek alapján fogja azután az országos földadó-bizottság a vármegyei földadó-bizottságok véleményének meghallgatása után a jövő évben eldönteni azt, hogy hol van szükség az érvényben lévő tiszta jövedelmi fokozatok megváltoztatására, esetleg egyes határok, dűlők, vagy földrészeket újra való sorozására és eme döntéseknek megfelelően fognak a változást munkálatok végrehajtani.

— **A komlótermés fellendítése érdekében.** Erdélyrészen, különösen a Küküllő mentén nagyarányú komlótermelő telepeket emelkednek be. Rendszerint a komlóval beültetett területek 530 kath. holdra terjednek. — Az erdélyi komlótermék rendszerint Segesvárra, az ottani értékesítő szövet-

kezetnek küldik be termelt komlóterméket, amely nyilvános vásáron, külföldi sörgyárosok képviselőinek jelenlétében kerülnek eladásra. A komlótermék irányítója Somogyi István, Nagykovácsi vármegyei alispánja, aki az év őszén nagyobb arányú komlóvásárt rendez azon szövetkezettel, melynek élén áll. Darányi földművelésügyi miniszter a jövőre számdéket államsegélyben részesítette.

CSARNOK.

Indián legenda.

A primitív népfajok hagyományai mind azt árulják el, hogy már nálok mely gyökereket vet a lélek halhatatlanságának a hite.

Az alábbi érdekes indián legenda, egy előadva amint egy törzsének tanáiban teljesen járatos észak-amerikai részben ember elmondta, pillanatnyi érdeklődésnél mindenestre többre érdemes.

Az indiánok általában nagy büszkeséggel szereznek elbeszélő ősöknek a csodás tetteit és ezek a történetek olyan mélyen gyökereznek törzsüknek a hagyományában, hogy a fizikai erőkre vetett hitről, sőt azokról pozitív ismeretéről tesznek tudósítást. Az irrott szók hiányosságát sokat lerombol az elbeszélés varázsa, mely elbeszélés az indián képzelő tehetség szegénysége mellett, szükségképpen rövid szokott lenni.

Rövid idővel ezelőtt élt az északi partokon, közel a mostani Skidegate községhez egy Huhó nevű lelkes indián halász. Egyik halászati kirándulásán magával vitte a feleségét is, ki a monda szerint nagyon szép fiatal asszony volt. Az asszony-nak több fivérére és más vőrszerinti toka volt. kik mindnyájan nagyon szerették őt. Huhó, ami fogalmunk ellenére, melyeket s részben fűjékről magunknak alkotunk, nemcsak szerette a nejét, de határozottan bálványozta őt.

Egy hosszú augusztusi napon a tengerparton ültették fel sátmukat. Huhó kénytelen-kelletlen magára hagyta a nejét s messzebb ment, hogy halót kivesse. Mig távol volt, a fiatal asszony elkészítette egyszerű ebédjét s mert fáradt volt, lefeküdt a nagy bőr sájká alá pihenni.

Mely álomba merült és mikor Huhó visszatért, nyomát sem lelte sehol. Beült az éj és ő kíméltülve a sikertelen keresésben, szíatún elaludt. Másnap reggel hatalmas medvényomokot vett a sájká körül. Mindjárt tudta, hogy inádot nejt nem látja többé. Kétségbeesésében felkereste az indián tanyát és elmondta, hogy mi történt. Tanácsot tartottak s ezen kimondták, hogy a fiatal nő meghalt. A törzs minden szokásos szertartásával meggyászolta őt.

Évszázok jöttek, évszázok multak, de Huhó abban az erős hitben, hogy kedves neje még vissza fog jöni, visszatartott minden vigasztalást. Nem akart más feleségre hullani sem. Felhagyott a halászáttal, tétlenségnek adta magát és került mindenkit úgy, hogy sokan azt hitték, hogy eszt vesztette.

A feleségének a testvérei aggódtak miatta és medveválaszatot rendeztek azon a vidéken, hol a szegény asszony élt, hogy meggyűzzék Huhót róla, hogy neje tényleg meghalt. Mindenféle fegyverekkel felfegyverkezve s egész faluk ebot magukhoz véve keltek utra a vadászok.

A vadászat hetekig tartott. Egy este egy nőstény medvére bukkantak két kis bors társaságban. Pompás hajszát vártak. Az ebek üzőbe vették a vadakat s nagy izgatottsággal fogták el az egész társaságot. A medve és a borsai végre be voltak kerítve. A vadászok kört alakítottak körülöttük s lövére készültek. A medve ekkor két lábra állott és integett az embereknek, miatta kegyelmet kérte tőlük. Ez oly hatást tett a jelenlétükre, hogy egy közülük azt a véleményét közzétette meg, hogy ennek az állatnak valamikor emberi lénynek kellett lenni.

Rögtön leintették az ebeket s intézkedtek, hogy ne nyugtalaníthassák s meg ne haraphassák a medvéket, melyek egész szelíden viselkedtek a vadászokkal szemben, akik buza vitték őket magukkal a tanyájokra.

A nőstény medve ott aztán megértette a történetét, melyből általános meggyőződésre kitért, hogy ő nem más, mint Huhónak az évek előtt titokzatos módon eltűnt felesége.

Előkeült a törzs kuruzsója és bűvös varázslója is, hogy sebtében hatalmas örmítűz rakását rendelje el. Csakhamar lánggal égott a máglya. Ez elébe állította a medvét és meghagyta a népeknek, hogy hozzon ajándékokat Rain istennek és imádjá őt.

Az istenség meghallgatta őket és felelt nekik sűrű sziporkát szórván a tűz előtt álló medvére, melynek a szőre lassanként lehamlott, sima puha bőrt hagyva hátra, minő a nőké. A nő erre emberi alakot kezdett ölteni. Egy idő múlva beszélni kezdett a csodás dolgokat beszélt el vándorlásairól és élményeiről, miatt medve lett.

Ünnepélyt rendeztek, melyen az egész törzs részt vett s lelkeiből mulatott. Huhó magánkívül volt öröndben, hogy régóta siratott neje csakugyan visszakért hozzá.

A nagy lakmározás és tánc közepette a két borsról teljesen megfeledkeztek. Ezek pedig előbuktak rejtekhelyükről és a napon játszadoztak. Az ebek megasztalták őket s mielőtt segítség érkezhett volna, darabokra tépték mind a kettőt.

A mint a nő holt magzatát meglátta, anyai szíve meghasadt s meghalt bánatában. A vigasztalást gyász váltotta fel s Huhó világra bujdosott halálos fájdalommal a szívében.

KÖZGAZDASÁG.

Isnyeg az Alföldön.

Az idei abnormis esztendő különösen az Alföldön gazdálkodó kisbirtokosokat és földmívelőket sújtotta, amennyiben oly rossz gabonatermésük volt, hogy sem kenyérnek, de különösen vetőmagnak nem alkalmas. Mozgalom indult meg ezért az Alföld több vármegyében így Hajdu-, Szolnok- és Biharmegyében, hogy az inséggel sújtott vidékek olcsó vetőmagnhoz és kenyérnekvaló gabonához juszanak. E kérelem felment a földművelésügyi miniszterhez is, aki azonban mind máig nem intézte el kedvezően a kisbirtokosok jogos kérelmét. Most habár későn, az említett vármegyék törvényhatóságai mozdultak meg, hogy tegyenek az ügyben valamit, haszna azonban ennek sem igen lesz már, mert az Alföldön máris befejezéshez közeledik a vetés. Így a kisbirtokosság kénytelen volt a vetésre alkalman szemet elvetni, amelyből jövőre ocsut arat.

A szüreti kilátások és a borárak.

Az ország minden részéből beérkező jelentések szerint, dacára a kedvező időjárásnak a szőlőérés még mindig nagyon el van maradva, úgy hogy az idén előreláthatólag a szüret 10—14 nappal később fog kezdődni, mint rendszeres években. Napos, meleg időjárásra rendkívül szükség van, de jó idő még sokat javíthat a várható minőségben. Az idei termés mennyiségét a múlt évnek felére, legjobb esetben kétharmadára becsülik. A minőséget illetőleg az 1909-es bor messze el fog maradni a múlt évi mögött, hi csak különösen kedvező időjárás kései szüretelést nem tesz lehetségessé. Sok beteg bor is lesz az idén, a peronoszpóra és lisztharmat járványszerű fellépése következtében. Mindezen körülmények folytán, az 1908. borok ára megszilárdult és most meg lehetős kereslet mutatkozik a múlt évi borok iránt. Az árak 20—30 százalékkal emelkedtek és előrelátható, hogy ezen szilárd irányzat legalább is október végéig állandó lesz.

A gazdák lapja a gabonaárak alakulásáról.

A világ gabonapiaci áralakulása a legutóbbi időben elsősorban is az orosz és az amerikai újabb termésbecslések hatása alatt állott. Az orosztermésbecslés ugyanis, amelyet a pétervári központi statisztikai bizottság bocsátott ki, 30 millió pruddal becsüli többre a buza várható terméseredményét a múlt esztendővel szemben. A tőzsei körök egy része az eredménytől nincs meglegedve, mert előzetesen magánértesülések nyomán a várható terméseredményt többre becsülte. Az Egyesült-Államok termésbecslése szerint, az a tavaszi buzaárak 3 százalékos csökkenését tünteti föl. Habár a tavaszi buza e csökkenésével is az Egyesült-Államok idej összes buzaatermése 50 millió bushellel nagyobb a múlt esztendő terméshozamánál, sokan mégis csalódást látnak ez eredményben és így következett be az újabb árszilárdulás a nemzetközi gabonapiacokon és ez árszilárdulás kiinduló pontja az amerikai piac volt. Az árszilárduláshoz hozzájárult a határidőzlet technikai alakulása is. A szeptemberi érdekeltség lebonyolítása, amely nagyobb keresletet idéz elő, éppen úgy előidézője az árak emelkedésének, mint az októberi terminus közeledte. A déli világrész gabonatermő államaiból érkező hírek is kombinációba esnek, amelyek azonban meglehetősen ellensúlyozzák egymást. India,

Ausztrália kedvező jelentések küld, míg Argentínából bár változatos, de inkább kedvezőtlen hírek kerülnek forgalomba. Ugy látszik, hogy az idén az argentinai jelentések korábban érvényesítik a gabonapiaci áralakulására rendszerint gyakorolt hatásukat.

A budapesti tőzsde a nemzetközi gabonapiaci áralakulások hatása alatt némi áremelkedést hozott felszínre. A határidős üzletben az áremelkedés már jelentékenyebb volt, itt a múlt hetihez való különbség 36 fillért tett ki. Ebből is látszik, hogy a mai áralakulások inkább a spekuláció hatása alatt állanak. Idegen buza még mindig jelentékeny mennyiségben került a budapesti tőzsdén forgalomba. Leginkább román buza, míg ellenben a szerb buza forgalma csökkent, mert silányabb minősége miatt nem kötnek szívesen üzletet, csak ha a felkínált árut a többi származékhoz képest, jelentékenyen olcsóbban sikerül megszerezni. Ausztria egyre vásárolja az orosz búzát, mert magyar buza alig kerül a bécsi tőzsdére.

Humoros apróságok.

Gyászban. »Emma, az a te gyászruhád nekem sehogy se tetszik, rosszul van szabva.«
— Nem baj édesem; hiszen csak egy távoli rokonom miatt gyászolok.

Törvénytörésnél. Elnök a vádlotthoz: »Maga éppen harmadszor van már itt!«
Vádlott: S azután? Az elnök ur meg mindennap itt van!

Megszokás. Gócbé: Doktor ur instálom, csak keserű orvosságot ne tesszen irni!
Doktor: Hát milyen legyen?
Gócbé: Már csak inkább olyan pálinka izű, mer' lát ahhoz már szokva vagyok.

Modern szerelem. Vilma: Igaz, hogy atyád csak részletekben fogja kiadni hozományodat?
Tusi: Ugy van édesem; azt akarja, hogy férjrem szerelme tovább tartson.

Bucszálás. »Óh édes angyalom, nem hül el szerelmed, amíg távol leszek!«
— »Dehogy; minél tovább maradsz, annál jobban foglak szeretni!«

Kiadóhivatali üzenet.

G. J. Kolozsvár. Előfizetése a folyó évi január hó 1-ével járt le.

684—909. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszereai kir. járásbíróságunk 1909. évi Sp. I. 58/5. számú végzése következtében, dr. Brada Sándor ügyvéd által képviselt Erdélyi uradalmi borok kivételi pinézete javára 142 kor. 68 fill. s erejéig 1909. évi augusztus hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 drb. ókór. 2 hámos ló, 1 főszeres főszeres kocsi, 15 szekér számú, 100 kalangya rozs nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a csikszereai kir. járásbíróság 1909. évi V. 894/1. számú végzése folytán 142 kor. 68 fill. tökéletesítés, ennek 1909. évi június hó 16-ik napjától járó 5% kamatai, 1/10% váltó díj és eldíg összesen 87 kor. 61 fill. részben bíróság már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lakásán Csikrákoson leendő eladására 1909. évi október hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén, becslésén alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Csikszereai, 1909. szeptember hó 18-án.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Csiktaplócán 30 holdnyi I-ső osztályú tagosított szántó és kaszáló birtok folyó hó 28-án délután 2 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Értekezhetni Vass Istvánnál Gyimesen.

Feladási hirdetmény.

Közírté tétetik, hogy a csikszentdomokosi közbirtokosság Borzsbükk nevű erdejében törzsenkénti felvétel útján 1578 köbméterre becsült fenyő haszonfa folyó évi október hó 11-én hétfőn d. e. 11 órakor Csikszentdomokos községhezánál tartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyaláson, a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Kikiáltási ár 7380 kor. azaz hétezer háromszáznyolcvan korona

Bánatpénz 740 korona.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A fatömeg a kikiáltási áron alul nem adatik el.

Az árverzési és szerződési feltételek megtekinthetők Csikszentdomokos községhezánál és a járási erdőgazdálkodásnál Csikszerezében.

Az eladandó erdőrészes a csikszentdomokosi vasúti állomástól mintegy 4 kilométerre van — Szállítási viszonyok kedvezők.

Csikszentdomokos, 1909. szeptember hó 18-án.

Kurkó József,
birt. jegyző.

1-2

Szám 1936—909.

Hirdetmény.

Alulírt községi előjáróság közírté teszi, hogy Csikszentgyörgy (Bánkfalva) község vadász területe 1910. január hó 1-től kezdődőleg egymás után következő 6 (hat) évre folyó évi október hó 2-án délelőtt 9 órakor Csikszentgyörgy községhezánál a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikszentgyörgy, 1909. szeptember hó 16-án.

Puskás Lajos s. k., **Bálint Ferenc s. k.,**
közs. jegyző. 1-2 közs. bíró.

Feladási hirdetmény.

A kászonjakabfalvi közbirtokosság nevében alulírtakkal ezennel közírté teszi, hogy a birtokosság a tulajdonát képező, „Csomód” és „Heveder” nevű erdőrészekben a m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 59888—907. szám alatt megadott engedélye következtében 314 22 k. holdon becsült 39640 m³ gömbölyű lucfenyő haszonfát, 4621 m³ lucfenyő kérget és 5874 m³ lucfenyő tűzfát tartalmazó fakészletét 228515 azaz kétszázhuszonnyolcezer ötszázötvenöt korona kikiáltási áron 1909. évi október hó 12-én délelőtt 10 órakor a községhezánál megtartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen elfogja adni.

Árverezők az árverést vezető elnök kezéhez még az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz-képpen letenni kötelesek. Az egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a kikiáltási ár 10%-nak megfelelő összeggel vagy óvadékképes értékpapírral látandók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utó- vagy távirati ajánlatok nem fogadtnak el.

Az erdő fatömege becsértéken alul eladatni nem fog. Az árverzési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kászonjakabfala, 1909. szeptember hó 14-én.

István János, **Csutak Albert,**
b. jegyző. b. elnök.

László András,
k. bíró.

Nyavalyatörési

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szab. hatyugyógyezertár** által **Majna-Frankfurt**.

Egy próba mindenkit bámulathoz ejt!

a „**TEREBIN**” balzsamos széplítőszerke használatánál.

Arckrém kor. 3.—
Puder „ 2.—
Urhölgyek szappana „ 1.60
Szájvíz „ 1.50
Valódi Terebin illat-illuzió. „ 10.—
Gyöngyvirág, rózsá, ibolya, orgona stb. illat-illuziók, (természetes virág illatkivonat) üvegenként 3 koronáért kapható

FEKETE VILMOS
Illatszertárban, Csikszerezében.

Postai megrendeléseket utánvétellel, a pénzügyi előleges befizetése esetén bérmentve szállítok. — Fogkőfók, száj- és f. gépjelölőszerke, illatszerek nagy választékban.

Szám 1088—1909.

Feladási hirdetmény.

Közírté tétetik, hogy a csikjenőfalvi közbirtokosság tulajdonát képező Csikmadaras II rész Tárvész háromkút legelő területen 10684 köbméter fenyő haszonfa eladása céljából folyó évi október hó 9-én szombaton d. e. 11 órakor Csikjenőfalva községhezánál nyilvános szó- és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: 50902 korona.

Bánatpénz: 5090 korona.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Fatömeg becsáron alul nem fog eladatni.

Árverési és szerződési feltételek és a becslési kimutatások megtekinthetők Csikjenőfalva községhezánál.

A kibaszandó terület jó karban lévő erdei út mellett terül el és a gyimesközéplaki vasúti állomástól mintegy 22 kilométernyire fekszik.

Csikjenőfalva, 1909. szeptember 15.

Balás János, **Márton István,**
k. jegyző. 1-3 birt. elnök.

Szám 2670—909. kj.

HIRDETMEY.

Alulírt községi előjáróság közírté teszi, miszerint Hári dűlőből behajtott Kedves András mezőbíróval 1909. évi szeptember hó 12-ike óta, 1 drb egy éves fehér ökör, 1 drb egy éves fehér üdő, mindkettő jobb füle elől rótt; mint gazdátlan jószág fel van fogva. Igazolt tulajdonosuk a közírté tételtől számított 8 (nyolc) nap alatt jelekezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja, s az állatot hajtó pénz, tartás és kárjij előzetes lefizetése ellenében átveheti. Ha a tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a kitűzött határidő alatt nem jelentkezik, — az állatot, mint gazdátlan jószágok Csikszentdomokos községhezánál 1909. október 12-én d. e. 8 órakor nyilvános árverésen eladatik.

Községi előjáróság.
Csikszentdomokos, 1909. szeptember hó 20-án.

László Kálmán, **Kurkó József,**
s. jegyző. birt.

Szám 7927—909. ai.

Pályázati hirdetmény.

A csikmezei internátussal egybekötött polgári leányiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett rendes tanítónői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak olyan polgári iskolai oklevéllel bíró tanítónők, kik a nyelvtörténet tudományi szakcsoportból vannak képesítve. Előnyben részesülnek azok, kik az ének- és toruatanításra is képesítéssel bírnak.

Az állással évi 2000 (kétezer) kor. kezdő fizetés, 420 (négyezer) kor. lakáspénz és 200 (kétszáz) kor. ötödéves korpótlék jár.

A kellően felszerelt pályázatok folyó évi október hó 10 (tíz)-ig bezárólag hozzám benyújtandók.

Csikszerezében, 1909. szeptember 13.

Fejér Sándor,
alispán, isk. szék. elnök helyet.

Árverési hirdetmény.

Dávid Gyula őrmester és neje szül. Petres Karolina magánárverésen eladják folyó hó 26-án d. u. 2 órakor Csikszerezében a Hargita-utcában saját házuknál a belsőt és az összes külsőséget. Köztük van egy kaszáló, mely 17 hold, továbbá az összes közhelybeli illetmény és négy törvényterü széna.

A volt postaépületben 1 emeleti lakás **KIADÓ.**

Értekezhetni Farkas Lázárnál Csikszerezében.

ELADÓ egy használt de jókarban levő zongora. — Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

KIADÓ

egy utcai lakás, egy kocsiszin szénatartóval és egy 4 lóra való istálló. — Értekezhetni Darvas Bélával Csikszerezében, Fazakas-piacon (sarok ház).

ELADÓ Csikszerezében a gőzfürdővel szemben egy telek, a rajta levő faházal és gazdasági épülettel.

Órangyal és ártatlanok órangyala cz. Ima- és énekeskönyv új kiadásban megjelent. — Kapható: Szvoboda József könyv- és papírkereskedésében, Csikszerezében.

Magyar forrás! **Hugyhajtó és hugasavoldó** Magyar forrás!

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tisztaltú, szénsavban gazdag, bór és dus lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Kiváló vegyi összetételű következtében sikerrel alkalmazható vese, huygkő- és hólyagbajok esetében, nagyon alkalmas cukorbetegségeknel, csuzos bántalmaknál, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

Szultán Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség es központi iroda: **EPERJES.**

Igazgatóság: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 22.

A londoni kiállításon kiváló és állandó vegyi összetételéért kitüntették. Főraktár Brassóban: Dressnandt Vilmos bel- és külföldi ásványvíz kereskedésében, Kolostor-utca 23. — Telefon 318.

Orvosilag ajánlva. 11-52 Kapható mindenütt.

ÉRTESEITÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy Zsögöd és Csikszerezeda között levő birtokomon

SIRKŐ-RAKTÁRT

nyitottam. Siremlékeim mindennemű kőanyagokból vannak előállítva, u. m. granit, sienit, márvány és trachitból.

Ugyisint elvállalok mindennemű kőfaragó szakmába vágó munkát, a legrövidebb idő alatt.

Főtörekvésem, hogy a nagyérdemű vevő közönséget jó minőségű értékes áruval szolgálhassam ki, a legszolidabb árak mellett. A mélyen tisztelt vevőközönség pártfogását kérve,

maradok kiváló tisztelettel:

GÁL KÁLMÁN, SIRKŐ-RAKTÁROS.

13-25

Üzlet áthelyezés a Kossuth Lajos-utca, Szultán Lázár-féle házba!

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség becses figyelmébe ajánlani, miszerint az igazságügyi palotával szemben levő

DIVAT-KALAP SZALONOMAT

folyó évi augusztus hó 15-én a Kossuth Lajos-utca, a Szultán Lázár-féle helyiségbe tettem át és egyuttal

NŐI-DIVAT-KALAP ÜZLETTÉ

alakítottam át. Raktáron találhatók: diszes és diszitetlen kalapok, gyászkalapok, kalaptűk, arcfátylok, virágok, szallagok, tollak, csattok, selymek, divatos angol sapkák és szörme sapkák, bársonyok és plüszök minden színben találhatók. Elvállalok mindennemű átalakításokat, javításokat jutányos áron, s miután céloim minden egyes vevőmöt a legszolidabban kiszolgálni kérem becses jóindulatú pártfogásukat, kiváló tisztelettel:

Özv. Nagy Jakabné, Csikszerezében.

8-12

Egy jó családból való leány tanulónak felvétetik.

Átalakítások es javítások olcsón!

Disz- és gyászkalapok állandó raktára!

ELSŐ CSIKMEGYEI CEMENTÁRU-GYÁR

Iroda: Tusnád. Szász és Komlós, Tusnád. Iroda: Tusnád.

Ajánlja a legszebb kivitelű és örökös tartósságú kettős hornyú hosszurovú cement fedélcserépet minden színben valamint cement padló lemezét különféle összetételű mintázatban.

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-u. 5. || Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyarak r. t. Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palackcsere mellett: Kászoni Salutária és Répáti I. lit. res palackban 20 fillér, feltöltés palackban 17 fillér, nagybani vételnél árengedmény. Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borszói, Baross, Borhegy, Elopatak, Gloria, Fehérkői, Felsőrakosi, Maria, Boholt, Kászonyakabfalva borpataki, Hergitáliget, Matild, Székely Selters és Satojkai gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta frissen töltött palackban az ország-szerte elsőrendű minőségűnek elismert Hagenmacher-féle következő fajta sörök: „Király”-sör. — „Salon á la” „Pilsen”-sör. — „Bajor”-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

MINDENMŰ BUTOR ELŐNYÖS FEL-

tetelek mellett kapható

FOGOLYÁN ENDRE

ujjonnan kibővített butorraktárában

SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Teljes menyasszonyi kelengyék. vásznak. ágyszerítők. függönyök és matrácok stb.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is.

NAGY JÓZSEF KŐFARAGÓ-MESTER

SIRKÓ ÉS BUTORMÁRVÁNY GYÁRA, BRASSÓ. Telefon szám 305. Kur-u. 50.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy ipartelepemet gyárilag berendezve, a legújabb gépekkel szereltem fel.

Elvállalok mindennemű kőfaragó, épületmunkákat — a legolcsóbb árak mellett és a legkényesebb igényeket kielégítően szállítok gránit-, syenit-, labrador-, márvány-, mész- és homok-kőből készített síremlékeket.

Rajz és méret szerinti megrendeléseket butormárványra azonnal fogantatosítok.

Ügynökök mellözésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, hogy ez által is aránytalanul éressék el

A n. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

NAGY JÓZSEF, KŐFARAGÓ-MESTER. 24-30

Czell Frigyes és Fiai

bornagykereskedők és bornagytermelők MEDGYES.

Legjobb és legteljesítőképesebb szállítók erdélyi fehér borokban.

Kitünő saját termésű borok. Különlegesség kiváló finom vörös borokban.

Uj cipész üzlet.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csikszeredában az Orbán József ur házában, a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság szomszédágában

cipész üzletet és kész-cipő raktárt

nyitottam. Több évi bel- és külföldi tanulmányaim és tapasztalataimnál fogva abba a kellemes helyzetben vagyok, hogy elvállalok minden e szakmához tartozó cipész munkát: nők, urak és gyerekek részére. Készcipő raktáromban nagy választékban tartok raktáron mindennemű cipőket, csizmákat és cipő felsőrészeket kész-cipők-höz, ugyancsak rendelt cipőkhöz, melyeket a legjutányosabb áron számítok.

Elvállalok bármilyen e szakba vágó javításokat a legolcsóbb árak mellett. Jó, olcsó munkáról és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom a mélyen tisztelt közönséget.

Kérve a szives pártfogást, maradok kiváló tisztelettel

László Albert cipész-mester Csikszeredában.

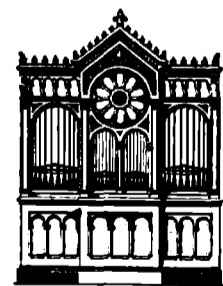
A román király volt udvari szállítója. 4-13

Boda József orgona és harmonium építő CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszteltendő papság és a m. t. egyházműves szives tudomására hozni, miszerint

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ MŰHELYEMET

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona építést is elvállalni. Bárminemű javítás és átalakításokat a legjutányosabb áron pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel: Boda József, orgona és harmonium építő, Csiktaplocán.

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az akácvirág-krém, amely az arebort rövid idő alatt tüccvé és széppé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kiütést eltávolítja. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és postán is megrendelhető

SZEREMLEY TIHAMÉR gyógyszerésznél, Csikszentmártonon.

KERESKEDŐ TANULÓNAK

egy 13-14 éves fiú felvételik SZVOBODA JÓZSEF könyv- és papírkereskedésébe, Csikszeredában.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

Hosszurovó Cement Födélcserep

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságú, igen könnyű földanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.